

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Petra Pospíšila a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., v právní věci

žalobce: **H. H. (dříve V. V.)**
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Urbáškem
sídlem Bráfova třída 764/50, 674 01 Třebíč

proti

žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Rapotice**
sídlem Lesní Jakubov 44, 675 71 Náměšť nad Oslavou

o žalobě ze dne 23. 1. 2022 na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím ve zbavení dispozičního práva k polovině přijatých peněžních prostředků žalobce přijatých ode dne 13. 1. 2022 na účet vedený žalovanou

takto:

- I. Žaloba **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Martina Urbáška, sídlem Bráfova třída 764/50, 674 01 Třebíč, IČO 66254922, **se určuje** částkou 14 889 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

1. Podáním ze dne 23. 1. 2022 označeným jako „Žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu žalované“ žalobce brojil proti „nezákonnému zásahu žalované spočívajícímu v provádění srážek z účtu zřízeného a vedeného žalovanou od 13. 1. 2022 v rozsahu jdoucím nad rámec stanovený v § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o VTOS, když zdrojem peněžních prostředků, které žalobce obdržel dne 13. 1. 2022 od ČSSZ Praha, byly dávky důchodového zabezpečení, které pocházely z jeho invalidního důchodu“. Žalobce navrhl, aby soud jednak deklaroval nezákonnost zásahu žalované spočívajícího „ve zbavení dispozičního práva k polovině přijatých peněžních prostředků přijatých od dne 13. 1. 2022 na účtu vedeném žalovanou“, jednak žalované zakázal, aby zbavovala žalobce uvedeného dispozičního práva.
2. V *doplnění žaloby* ze dne 23. 3. 2022 žalobce uvedl, že vykonává uložený trest odnětí svobody. Jako invalidní důchodce s invaliditou třetího stupně a závažnými zdravotními problémy není a nemůže být pracovně zařazen. Jeho jediným příjmem je invalidní důchod, který od ledna 2022 činí částku 15 238 Kč měsíčně. Z tohoto důchodu mu však jeho plátce Česká správa sociálního zabezpečení (dále též „ČSSZ“) provádí srážky na exekučně vymáhané pohledávky, a to v rozsahu stanoveném právními předpisy, aktuálně ve výši

4 382 Kč. K výplatě tak zůstává exekučně dále nepostižitelných 10 856 Kč. Ty jsou žalobci zasílány poukázkou do věznice. Žalovaná tyto prostředky vloží na účet žalobce, který mu založila a vede. Jiné příjmy žalobce na účtu u žalované nemá.

3. Do konce roku 2021 žalovaná v souladu s § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, a dlouholetou praxí nakládala s došlými finančními prostředky tak, že jejich polovina byla i přes probíhající exekuce k dispozici odsouzenému. Ten si za ně mohl nakoupit, co potřeboval a co umožňuje zákon (nákup potravin, věcí osobní potřeby, zdravotních služeb či potřeb atd.). Tak činil i žalobce. Nakupoval též léčiva s doplatkem, výživové doplňky, vitamíny a zdravotní pomůcky.
4. Písemným sdělením Vězeňské služby České republiky účinným od ledna 2022 však bylo odsouzeným ve výkonu trestu oznámeno, že s ohledem na judikaturu se dosavadní praxe mění tak, že na finanční prostředky na účtech vězněných osob se nevztahuje ochrana uvedená zejména v občanském soudním řádu a tudíž podléhají i ve své druhé polovině (dosud nepostižitelné) kompletně exekucím či výkonu rozhodnutí vedenými formou přikázání pohledávky. Pokud by takto nově vězeňská služba nepostupovala, vystavila by se riziku podání poddlužnické žaloby ze strany oprávněného.
5. Podle tohoto sdělení začala žalovaná od ledna 2022 postupovat a žalobci srážela a nadále sráží na exekučně vymáhané pohledávky, kterých má větší množství a které se převážně týkají pohledávek státu z trestních řízení, veškerý jeho příjem. Žalobce nemá nic, nemůže si koupit nejen běžné věci, ale ani léčiva, vitamíny či zdravotní pomůcky. V praxi vše od ledna vypadá tak, že pouze pokud lékař označí nějaký lék s doplatkem jako životně důležitý, je možnost si ho zakoupit na nový dluh vůči státu, nikoli však uhradit ze svých příjmů. Na výpisu z kont H, G se uvedené projeví jako dluh. Těžko pochopitelný praktický dopad nesprávného postupu žalované se projevil tím, že ač má žalobce velké problémy s viděním, nemůže si koupit nové brýle na blízko i na dálku, protože nemá peníze a brýle nejsou životně důležitý lék. Dalším praktickým negativním dopadem je, že na žalobce není pohlíženo jako na odsouzeného bez příjmů. Ačkoli od ledna reálně žádné příjmy nemá, nemá nárok ani na sociální či hygienický balíček, který odsouzení bez příjmů dostávají.
6. V únoru 2022 žalovaná evidovala u žalobce přednostní pohledávky (exekuce) dle § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody ve výši 24 263 Kč a ostatní pohledávky ve výši 829 248 Kč. K úhradám pohledávek tudíž v následujících měsících nedojde a žalobce nebude moci disponovat žádnými prostředky. Žalovaná zřejmě chce nějakým způsobem upřednostnit úhradu pohledávek státu před ostatními pohledávkami a zřejmě tak protiprávně již i činí.
7. Žalobce se dále zabýval právní podstatou věci, přičemž zejména odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, podle něhož skutečnost, že se osoba nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, nepředstavuje důvod, pro nějž by bylo možné odhlédnout od úpravy obsažené v § 278 občanského soudního řádu.
8. Závěrem žalobce upřesnil žalobní petit. Navrhl, aby soud určil, že zásah žalované spočívající v provádění srážek z žalobcova účtu zřízeného a vedeného žalovanou v době od 13. 1. 2022 v rozsahu jdoucím nad rámec stanovený § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, tj. nad polovinu příjmů na tento účet připsaných, a spočívající současně ve

zbavení dispozičních oprávnění žalobce k těmto příjmům, byl nezákonný. Dále navrhl, aby soud žalované zakázal v daném zásahu pokračovat.

II.

9. Žalovaná ve *vyjádření k žalobě* ze dne 24. 2. 2022 uvedla, že žalobce je ve výkonu trestu odnětí svobody od 19. 12. 2017, přičemž po celou dobu nebyl pracovně zařazen. Jediným zdrojem jeho příjmů je invalidní důchod, který v současnosti činí částku 13 663 Kč. Z výpisu z žalobcova konta vyplývá, že za období leden a únor 2022 obdržel důchodové dávky v nižší než vyměřené výši, a to v částce 10 856 měsíčně, zřejmě tedy i tyto dávky jsou zatíženy exekucí. Vzhledem k judikatuře došlo v rámci Vězeňské služby České republiky s účinností od 1. 1. 2022 ke změně provádění srážek z peněz doručených odsouzené osobě na účet vedený věznicí, a to na základě exekučního příkazu příkazáním jiné peněžité pohledávky (pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody i pohledávky tam neuvedené). Důchod doručený do věznice ztrácí charakter sociální dávky, a tím i ochranu, která se na něj jinak vztahuje. Do konce roku 2021 bylo s peněžními prostředky doručenými do věznice na účet odsouzené osoby nakládáno tak, že jejich polovina byla použita na úhradu exekuvovaných pohledávek vyjmenovaných v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, jejich druhá polovina pak byla záúčtována na osobní podúčet odsouzeného a sloužila k úhradě nákladů výkonu trestu, nákupům ve vězeňské prodejně, odeslání na základě písemné žádosti odsouzeného, či k úhradě léčiv a zdravotních pomůcek. S účinností od 1. 1. 2022 je s peněžními prostředky doručenými na účet odsouzené osoby nakládáno tak, že jejich polovina je použita na úhradu exekuvovaných pohledávek vyjmenovaných v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, jejich druhou polovinu pak lze použít na úhradu pohledávek dle doručených exekučních příkazů na ostatní pohledávky neuvedené v § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Změna oproti minulosti spočívá v tom, že v případě existence pohledávek za odsouzeným mu z doručených peněz nebude umožněn nákup ve vězeňské prodejně. Odsouzené osoby byly se změnami seznámeny již v roce 2021. Tak tomu bylo i v případě žalobce. Od 1. 1. 2022 tak bylo přistoupeno ke srážkám z jeho účtu. Částka připsaná na jeho účet v lednu 2022 (invalidní důchod) byla celá použita k úhradě žalobcových pohledávek. Pohledávky vůči žalobci z titulu exekučních příkazů na provedení exekuce příkazáním jiné pohledávky než pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a to peněžních prostředků na disponibilním účtu peněz v úschově vedeném dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, činily aktuálně částku 31 973 Kč. Na účtu tak žalobce nedisponoval žádnými finančními prostředky. S ohledem na výplaty invalidního důchodu a výši pohledávek lze očekávat, že počínaje červnem 2022 by mohl mít žalobce předmětné pohledávky splacené a má reálnou šanci opět disponovat s částí finančních prostředků na svém účtu (možnosti nákupu ve vězeňské kantýně v minulosti hojně využíval a na nákupy vynaložil nemalé finanční prostředky).
10. V *doplnění vyjádření k žalobě* ze dne 26. 4. 2022 žalovaná nad rámec výše uvedeného upřesnila, že nebyla informována o změně výše důchodu vypláceného žalobci, neboť takovou povinnost ani ČSSZ nemá. Stejně tak není povinností žalované zjišťovat výši vypláceného důchodu. Podstatná je shoda stran na tom, že žalobci je aktuálně vyplácena částka 10 856 Kč. Žalovaná dále konstatovala, že žalobce v minulosti vynaložil převážnou většinu svých finančních prostředků nikoli na nákup léků či zdravotních pomůcek, ale na běžné nákupy ve vězeňské kantýně. Dne 17. 3. 2022 pak žalobce obdržel na účet vedený výlučně pro zdravotní účely částku 2 000 Kč, která je na základě žalobcovy žádosti

blokována za účelem úhrady dioptrických brýlí. Proces zajištění dioptrických brýlí probíhá, z logistických důvodů však v podmínkách vězeňské služby nejde o jednodenní záležitost. Žalovaná též aktualizovala stav vymáhaných pohledávek. Ke dni 26. 4. 2022 dosahovaly pohledávky vůči žalobci z titulu exekučních příkazů na provedení exekuce příkázáním jiné pohledávky než pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a to peněžních prostředků na disponibilním účtu peněz v úschově vedeném dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, výše 15 516 Kč. Zároveň žalovaná odmítla tvrzení žalobce ohledně jejího údajného záměru upřednostnit úhradu pohledávek státu před ostatními pohledávkami. Žalovaná v současnosti eviduje vůči žalobci následující exekuční příkazy na provedení exekuce příkázáním jiné pohledávky než pohledávky z účtu u peněžního ústavu, a to peněžních prostředků na disponibilním účtu peněz v úschově vedeném dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody: 1) exekuční příkaz ze dne 6. 9. 2019, č. j. 139 EX 49060/14-102, vydaný soudním exekutorem Mgr. M. K. na částku 41 492,20 Kč [aktuální zůstatek 7 816 Kč], 2) exekuční příkaz ze dne 18. 1. 2021, č. j. 7617-8/2021-530000-42, vydaný Celním úřadem pro Jihomoravský kraj na částku 1 500 Kč, a 3) exekuční příkaz ze dne 27. 1. 2021, č. j. 54176/2021-530000-42, vydaný Celním úřadem pro Jihomoravský kraj na částku 6 200 Kč. V současné době probíhají srážky peněžních prostředků žalobce za účelem splacení exekučního příkazu ad 1). V předchozím období pak byly realizovány srážky peněžních prostředků plynoucí z exekučního příkazu č. j. 030 Ex 250/20-20, vydaného soudním exekutorem Mgr. J. H. na částku 76 126 Kč. Tato částka již byla plně uhrazena.

11. Žalovaná zároveň vyjádřila nesouhlas s právním názorem žalobce. Judikatura obecných soudů není ve vztahu k nálezu Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, problematická. Její podstatou je závěr, že základní životní potřeby odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody jsou zajišťovány věznicí, odsouzený tedy nemusí být chráněn ponecháním finančních prostředků formou tzv. nezabavitelné částky. Není tedy rozumného důvodu interpretovat § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody tak, že polovina přijatých finančních prostředků musí zůstat odsouzenému plně k dispozici. Ani zmiňovaný nálezh Ústavního soudu nelze vykládat tak, že polovinu finančních prostředků zaslaných na účet odsouzeného nelze vůbec exekučně postihnout. Žalovaná v dané problematice postupuje od 1. 1. 2022 dle stanoviska a pokynu Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky, které je v souladu se zákonem. Veškeré základní životní potřeby odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody jsou věznicí zajišťovány v dostatečné kvalitě. Zdravotní péče je pak vězněným osobám zajišťována ve vězeňských zařízeních v náležitě, mnohdy nadstandardní péči. Ve věci nelze pominout, že v rámci několika měsíců budou pohledávky žalobce z titulu exekučních příkazů příkázáním jiné peněžité pohledávky uhrazeny, tudíž lze velmi reálně předpokládat, že žalobce bude opět mít možnost volně disponovat s částí svých finančních prostředků a využívat je k libovolným nákupům ve vězeňské kantýně.
12. Na základě uvedeného žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III.

13. Žalobce v *replíce k vyjádření žalované* ze dne 17. 5. 2022 v první řadě reagoval na problematiku porovnání výdajů vynaložených jím na nákup zboží a léčiv v roce 2021. V této souvislosti popsal též zhoršení zdravotního stavu, k němuž u něj došlo na konci roku 2021. Nárůst výdajů na léky je jednoznačně patrný též z příkazů žalované z roku 2022 k úhradám za zdravotní služby a léky. Žalobci přitom vznikají i další dluhy vůči

poskytovatelům zdravotní péče. Ty však, na rozdíl od léků z příkazů, nemůže ze zdravotního podúctu uhradit (jde např. o regulační poplatky za pohotovostní službu). Je dále pravdou, že mu žalovaná dne 5. 5. 2022 umožnila návštěvu optiky s eskortou. Nákup brýlí byl ovšem možný jen díky tomu, že žalobci výjimečně třetí osoba zaslala na podúčet „zdravotní konto“ jeho účtu částku 2 000 Kč, která nepodléhá exekuci. Prostředky z invalidního důchodu se však na uvedený podúčet ani zčásti nedostanou, ČSSZ uvádění účelu platby (zdravotní účely) neumožňuje.

14. K odkazu žalované na tři exekuční příkazy na provedení exekuce příkázáním jiné pohledávky než pohledávky z účtu u peněžního ústavu – peněžních prostředků na disponibilním účtu peněz v úschově dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, žalobce konstatoval, že již předtím bylo na základě obdobného exekučního příkazu uhrazeno (strženo) 76 126 Kč ve prospěch soudního exekutora Mgr. H. Žalovaná navíc nově eviduje další obdobný exekuční příkaz č. j. 030 Ex 554/22-16, vydaný též soudním exekutorem Mgr. H. na částku 63 749 Kč (jde o exekuci č. 52). Je tedy vyloučeno, aby žalovaná v dohledné době (jak sama uvádí) přestala s nezákonným zásahem, kterého se týká podaná žaloba. Žalovaná vedle toho eviduje spoustu dalších exekucí od stejného exekutora (Mgr. H. vymáhá hlavně pohledávky státu) týkající se žalobce, a to pod č. 2 až 51 v počtu 20 řízení, byť žalobce neví, jakými typy exekučních příkazů. Je však zjevné, že ani k polovině prostředků ze svého invalidního důchodu se při současné praxi žalované a celkové výši dluhů nikdy nedostane.
15. Žalobce se svízelnou situací snaží řešit všemi možnými cestami, ale dosud bezúspěšně. Zřízení chráněného účtu vyžaduje exekučně postižený účet dlužníka. Když už takový účet žalobce zjistil, banky trvaly na osobní návštěvě pobočky. Pokud se žalobce obracel na různé státní orgány (Ministerstvo spravedlnosti, krajské státní zastupitelství), byl buď odkázán na praxi realizovanou žalovanou, nebo mu bylo sděleno, že problém se bude v budoucnu řešit. Podávání návrhů na (částečné) zastavení exekuce pak při počtu exekucí a délce takového řízení opět situaci nijak neřeší.

IV.

16. Soud se po vykonání nezbytných přípravných úkonů, týkajících se mimo jiné též pokud možno precizního vymezení předmětu řízení, zabýval splněním podmínek řízení, přičemž dospěl k závěru, že o podané žalobě nemůže z důvodu nedostatku pravomoci soudu ve správním soudnictví věcně jednat, a odmítl ji z následujících důvodů.
17. V daném případě žalobce brojil proti postupu žalované dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, tedy při nakládání s peněžními prostředky zaslanými žalobci coby osobě vykonávající trest odnětí svobody do věznice. Z hlediska určení formy soudní ochrany je však takové vymezení případného zásahu do práv odsouzeného příliš obecné. Jinak řečeno, forma soudní ochrany proti postupu žalované dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody se může dle povahy věci lišit. V nyní projednávaném případě žalobce spatřoval zásah žalované v tom, že z účtu zřízeného a vedeného dle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody prováděla srážky v rozsahu jdoucím nad rámec stanovený § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, tj. nad polovinu příjmů na tento účet připsaných, čímž současně zbavila žalobce dispozičních oprávnění k těmto příjmům. Jak ovšem vyplynulo z podkladů předložených účastníky řízení, tyto srážky žalovaná činila výhradně na základě exekučních příkazů vydaných soudními exekutory či jinými orgány veřejné moci na provedení exekuce příkázáním jiné peněžité pohledávky, a to peněžních

prostředků žalobce na účtu zřízeném a vedeném podle § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Věcná podstata sporu mezi žalobcem a žalovanou tak spočívá v postupu žalované v rámci exekučního řízení. Žalovaná se zde ovšem nachází ve stejné pozici jako jakýkoliv jiný subjekt disponující peněžními prostředky povinného (které nejsou mzdou, respektive jiným příjmem povinného ani pohledávkou z účtu u peněžního ústavu), který je povinen postupovat tak, jak mu to ukládá exekuční příkaz a odpovídající ustanovení příslušných právních předpisů (občanský soudní řád, exekuční řád, daňový řád apod.; viz zejména § 314a občanského soudního řádu). Toliko v rámci těchto právních předpisů upravujících exekuce žalovaná v pozici poddlužníka aplikuje i § 25 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, který pro danou specifickou situaci (pobyt povinného ve věznici) dotváří právní normu regulující exekuci.

18. Touto problematikou se již dříve zabýval zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. V usnesení ze dne 12. 2. 2019, č. j. Konf 1/2018-6, č. 3908/2019 Sb. NSS (www.nssoud.cz), uvedl, že „[j]akkoli je žalovaná ozbrojeným bezpečnostním sborem a může vystupovat i v pozici správního úřadu (viz § 1 odst. 2 a 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky), není pochyb o tom, že při plnění povinností uložených ji (jako dlužníkovi povinného) exekučním příkazem, v žádném z těchto postavení nevystupuje. Zadržování peněžních prostředků z vypláceného starobního důchodu žalobce (respektive jeho nezabavitelné části) a jejich následné poukazování k rukám exekutora není výkonem vrchnostenského oprávnění, ale pouhým plněním zákonné povinnosti, která pro ní vyplývá z exekučního příkazu. Přestože tímto postupem žalované dochází k zásahu do práv žalobce, nemůže jít o zásah do jeho veřejných subjektivních práv (viz § 2 s. ř. s.), nýbrž do práv soukromých, neboť se ze strany žalované nejedná o užití jakéhokoli vrchnostenského oprávnění. Zcela tedy absentují esenciální podmínky pro to, aby ochrana práv žalobce byla poskytována cestou správního soudnictví.“ Z uvedených důvodů zvláštní senát shledal, že o takové žalobě nemá rozhodovat soud ve správním soudnictví. Domáhá-li se žalobce ochrany svých práv vyplývajících z poměrů práva soukromého, jsou k této ochraně nepochybně povolány soudy v občanském soudním řízení, v souladu s § 7 odst. 1 občanského soudního řádu.
19. Vzhledem k tomu, že podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. je pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu závazné nejen pro strany kompetenčního sporu a účastníky řízení, v němž tento spor vznikl, ale též pro všechny orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, jakož i fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, a soudy, byl jím soud v dané věci vázán (jinak řečeno, v nyní projednávané věci nebylo místa pro aplikaci odchylné judikatury).
20. Pravomoc správních soudů je určena též okruhem orgánů (a jejich kompetencí), jejichž konání soudnímu přezkumu podléhá. Ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. se jedná o orgány moci výkonné, orgány územního samosprávného celku, fyzické nebo právnické osoby nebo jiné orgány, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Toto vymezení „správního orgánu“, jež je vázáno na oblast veřejné správy, musí být vykládáno z hlediska celé pravomoci soudů ve správním soudnictví, tedy i pokud jde o poskytování ochrany před nezákonným zásahem. Jak plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu, i soudní kontrola zákonnosti zásahu správního orgánu ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. se totiž pohybuje jen v hranicích veřejné správy, a proto napadnutelnými jsou pouze takové zásahy

orgánů, které patří do působnosti ve veřejné správě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2010, č. j. 7 Aps 1/2010-53, www.nssoud.cz). Přestože tedy žalovaná zcela standardně vystupuje v rámci své činnosti též jako správní orgán, nelze na její postavení v právních vztazích nahlížet vždy pouze tímto způsobem a v každém jednotlivém případě je třeba zohlednit konkrétní okolnosti věci a právní postavení, v němž se právě nachází. V projednávané věci je postavení žalované specifické v tom, že ani fakticky (materiálně), ani formálně právně zde primárně nevystupuje v pozici správního orgánu vykonávajícího veřejnou správu, ale toliko jako (specifický) dlužník povinného plnění povinnosti dle rozhodnutí soudního exekutora či jiného orgánu veřejné moci provádějícího exekuci. Jinak řečeno, žalovaná zde nejedná jako orgán moci výkonné rozhodující o právech a povinnostech v oblasti veřejné správy ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

21. Žalobcem tvrzený zásah spočívá v činnosti žalované, při níž tato nevystupuje jako správní orgán (tj. ani jako bezpečnostní sbor, ani jako správní úřad), nemůže využívat jakéhokoliv vrchnostenského oprávnění a není schopna zasáhnout do veřejných subjektivních práv žalobce, jejichž ochranu soudy ve správním soudnictví poskytují (srov. § 2 s. ř. s.). Z tohoto důvodu soud podanou správní žalobu odmítl podle § 46 odst. 2 s. ř. s. (viz též poučení v závěrečné části tohoto usnesení), neboť žalobce se jí domáhal vydání rozhodnutí ve věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení.
22. Není přitom úkolem správního soudu jakkoli hodnotit, zda žalobce k ochraně svých práv zvolil způsobit prostředek ochrany a nemůže ani předjímat další procesní postup civilního soudu.

V.

23. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.
24. Žalobci byl pro řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát Mgr. Martin Urbášek (usnesení ze dne 3. 3. 2022, č. l. 38); v takovém případě dle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Výše odměny a náhrady hotových výdajů ustanoveného advokáta byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V daném případě se jednalo o čtyři úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, doplnění žaloby ze dne 23. 3. 2022, další porada s klientem přesahující jednu hodinu a replika k vyjádření žalované ze dne 17. 5. 2022) ve výši 4 x 3 100 Kč, čtyři režijní paušály ve výši 4 x 300 Kč, cestovní výdaje ve výši 889 Kč (2x cesta Třebíč–Rapotice a zpět, celkem 120 km, cena pohonných hmot 37,10 Kč/l, základní náhrada za 1 km jízdy 4,70 Kč, průměrná spotřeba dle technického průkazu 7,3 l/100 km), a náhrada za promeškaný čas strávený zástupcem žalobce cestou z místa jeho sídla v Třebíči k poradám s klientem v Rapoticích ve dnech 17. 3. 2022 a 6. 5. 2022 a zpět v rozsahu čtyř započatých půlhodin ve výši 4 x 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b), c), d), § 13 odst. 1, 4, 5, § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu, § 157, § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 1 písm. b), § 4 písm. a) vyhlášky č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění účinném do 13. 5. 2022], tedy celkem 14 889 Kč. Tato částka,

která přísluší ustanovenému advokátovi, bude vyplacena z účtu krajského soudu v přiměřené lhůtě.

25. V této souvislosti nutno upřesnit, že ustanovený advokát v podání ze dne 30. 5. 2022 požadoval odměnu odděleně za úkony právní služby označené jako „09.03.2022 – převzetí a příprava zastoupení“ a „17.03.2022 – další porada s klientem přes 1 hod.“ Jak však výslovně plyne z § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem, je součástí převzetí a přípravy zastoupení též první porada s klientem. Z tohoto důvodu soud ustanovenému advokátovi přiznal za činnost ve dnech 9. 3. 2022 (kdy mu bylo doručeno usnesení o jeho ustanovení zástupcem žalobce v dané věci) a 17. 3. 2022 (kdy provedl poradu s žalobcem formou jeho návštěvy ve věznici) odměnu toliko za jeden úkon právní služby.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V dané věci může žalobce do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat k místně příslušnému okresnímu soudu žalobu podle občanského soudního řádu. Jestliže tak žalobce v této lhůtě učiní, platí, že občanské soudní řízení o takové žalobě bylo zahájeno dnem, kdy správnímu soudu došla nyní odmítnutá žaloba.

Brno 3. června 2022

JUDr. Zuzana Bystřická
předsedkyně senátu

v. z. Mgr. Petr Pospíšil v.r.
člen senátu
(§ 54 odst. 2 věta druhá s. ř. s.)